

Articolul și categoria gramaticală a determinării – între afirmare și negare

Lavinia Dălălău-Nasta*

Keywords: *zero article; definite article; indefinite article; grammatical category; determination*

0. Disputa lingvistică, în ce privește apartenența morfologică a articolului, s-a dat între două mari interpretări: parte de vorbire sau morfem. În ultimul timp, tot mai mulți cercetători au observat „strâmtarea conținutului” (Philippide 1894: 43) articolului, pledând pentru încadrarea definitivă a acestuia în rândul morfemelor/flectivelor. Clasa de morfeme nou formată reprezintă obiectul unei categorii gramaticale inedite. Fără a mai aduce în discuție controversele din jurul denumirii și al numărului membrilor acestei categorii (Dălălău-Nasta 2017: 145–154), precizăm că pe parcursul studiului nostru vom avea în vedere accepția Valeriei Guțu Romalo asupra determinării, accepție care, de altfel, a fost preluată de GALR și GBLR.

1. Articolul – morfem al categoriei determinării

1.1. Caracteristici generale și membrii categoriei

Primul autor care vorbește despre apariția unui sistem morfematic de determinare, care a derivat dintr-unul semantico-sintactic, este Paula Diaconescu (Diaconescu 1961: 163–169). Ulterior, această interpretare este preluată și dezvoltată de Valeria Guțu Romalo (Guțu Romalo 1967: 225–236) într-un studiu dedicat exclusiv problemei articolului și a determinării. Noua categorie gramaticală a substantivului ajunge să exprime

gradul de individualizare a referentului din perspectiva locutorului, în sensul extensiunii sau al limitării domeniului de referință a denumirii la o clasă de obiecte, respectiv la un (anume) obiect sau la mai multe obiecte dintr-o clasă (GALR 2005: 73)

Cele trei trepte de determinare a numelui, determinarea definită (marcată în expresie prin articolul hotărât/definit), determinarea nedefinită (marcată în expresie prin articolul nehotărât/nedefinit) și nedeterminarea (nemarkată în expresie sau marcată cu articolul zero), se constituie într-un sistem de trei opoziții:

* Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România.

- a) nedeterminat – determinat nehotărât (nedefinit);
- b) nedeterminat – determinat hotărât (definit);
- c) determinat nehotărât (nedefinit) – determinat hotărât (definit).

În opinia cercetătorilor care susțin categoria amintită, articolele sunt morfeme ale categoriei determinării doar „dacă se încadrează în acest sistem de opoziții, realizând, în diversele poziții, măcar una dintre ele” (Guțu Romalo 1967: 230). În cazul în care articolul nu îndeplinește această condiție, nu face parte din sistemul trihotomic amintit¹, actualizând astfel alte valori.

1.2. Argumentele care stau la baza existenței categoriei gramaticale a determinării

În lucrarea *Structura morfologică a limbii române contemporane*, „considerarea articolului ca morfem al categoriei determinării și nu ca parte de vorbire de sine stătătoare este justificată de o serie întregă de fapte” (Iordan, Guțu Romalo, Niculescu 1967: 167). Vom prezenta pe scurt argumentele (*ibidem*: 167–168) care i-au determinat pe lingviști să integreze articolul în categoria gramaticală a determinării:

- a) inventarul elementelor lingvistice considerate articole este foarte restrâns;
- b) din punct de vedere distribuțional, articolul apare în contexte limitate: în vecinătatea imediată a substantivului;
- c) din punct de vedere semantic, articolul nu are sens lexical propriu-zis, nici luat independent, nici pe lângă un substantiv. Conținutul articolului este unul foarte abstract, fiind identificabil ca unitate de conținut numai în combinație cu un substantiv;
- d) articolul cere prezența unui substantiv în lanțul comunicării și, în unele situații, articolul poate fi impus de un element din context: prezența anterioară a substantivului și adjectivul nedefinit „tot”;
- e) poziția enclitică a articolului definit și unirea fonetică și grafică a acestuia cu substantivul este o caracteristică ce apropie articolul de categoria morfemelor continue (ex. desinențele de număr, caz etc.).

Din punctul nostru de vedere, toate aceste argumente nu justifică existența unei noi categorii gramaticale, ci dovedesc cel mult gramaticalizarea articolului. Iar în concepția lui Ion Coja, numărul redus al elementelor lingvistice, distribuția limitată, conținutul semantic abstract, faptul de a fi cerut de un alt element prezent în lanțul comunicării, toate acestea nu pot reprezenta criterii utilizabile pentru distincția morfem – parte de vorbire, fiind insuficient

¹ Situațiile în care elementele în discuție îndeplinesc roluri străine de categoria determinării sau adaugă acesteia valori suplimentare sunt în număr de șase: articolul este morfem cazual al cazului genitiv-dativ, articolul din structura pronumelui, articolul din structura cuvintelor substantivate, articolul din structura numeralului ordinal, articolul din structura unor prepoziții/adverbe, articolul din structura numelor proprii (Guțu Romalo, 1958: 365–369; idem 1967: 231–236).

convingătoare (Coja 1969: 167–170). Acest lucru, la care se pot adăuga și diferențele semnificative existente între membrii paradigmei, ne-a adus în situația de a reexamina interpretarea structuralistă a articolului și de a evidenția aspectele discutabile ale celei de-a patra categorii gramaticale a substantivului.

2. Determinarea – o categorie eterogenă

În acest segment al lucrării, ne propunem să arătăm deosebiriile dintre cei trei membri ai categoriei gramaticale a determinării, urmând ca până la final să precizăm dacă se poate vorbi de o paradigmă ai cărei membri au statut gramatical total diferit.

2.1. Nedeterminarea

Dintre membrii categoriei determinării, statutul cel mai ambiguu îl are nedeterminarea, despre care s-a afirmat că ar avea ca segment de expresie articolul zero. Contraargumentele interpretării nedeterminării ca membru al categoriei determinării privesc atât conținutul, cât și forma acesteia, după cum se va evidenția în paginile următoare.

a) Primele obiecții apar încă de la definirea categoriei determinării, care semnifică gradul de individualizare a referentului, gradul de cunoaștere a obiectului denumit de substantiv. Or, spre deosebire de aceste particularități, nedeterminarea nu are un grad de individualizare, ci, dimpotrivă, este în afara oricărei operații de individualizare. Prin urmare, definiția categoriei determinării privește doar doi membri, determinarea definită și determinarea nedefinită. Doar acești membri pot realiza opoziția cunoscut – necunoscut, în timp ce nedeterminarea se află în afara acestei opoziții.

b) Din prima obiecție se poate deduce o alta care privește planul conținutului. Saussure afirmă că semnul lingvistic unește „un concept și o imagine acustică” (Saussure 1998: 85), adică un semnificat și un semnificant, un conținut și o expresie. În aceste sens, remarcăm că determinatul definit și determinatul nedefinit au atât conținut, cât și expresie, cei doi membri ai categoriei gramaticale fiind semne lingvistice. La polul opus se află nedeterminatul sau determinatul zero, element care nu are niciun segment în planul expresiei (articolul zero), iar în conținut nu este/nu poate fi definit. Ajungem astfel la concluzia că nedeterminatul, nereprezentând o entitate lingvistică, este un construct vid, „un nonsens” (Neamțu 2014b: 271), creat doar pentru a susține categoria determinării.

c) Dacă prin categoria determinării se înțelege prezența determinării (adică a gradului de individualizare), iar prin nedeterminare se înțelege absența determinării, nu putem considera nedeterminatul membru al categoriei determinării, întrucât ar apărea o contradicție terminologică (Neamțu 2014b: 271).

d) Membrii acestei categorii (determinatul și nedeterminatul) se opun din punct de vedere conceptual, lucru care ne obligă să nu-i integrăm în aceeași categorie, ci, eventual, în categorii diferite: categoria determinării și

„categoria nedeterminării” (doar teoretic, practic ea nu poate exista). Referitor la acest lucru, G.G. Neamțu (Neamțu 2014b: 271) nuanțează că determinarea diferă fundamental de celelalte categorii, deoarece conține în interiorul paradigmei membri care se opun între ei (determinat definit – determinat nedefinit) și membri care se opun întregii categorii (determinat – nedeterminat).

e) În sprijinul excluderii nedeterminatului din categoria determinării vine și definirea structurii paradigmatică. Coșeriu afirmă că structura paradigmatică

este structura membrilor unei paradigme de orice tip (lexical sau gramatical) și de orice nivel, ca fiind dată de relațiile între ceea ce aceste unități au în comun și ceea ce le diferențiază unele față de altele (Coșeriu 2000: 199–200).

Potrivit definiției citate, pentru ca articolul hotărât, articolul nehotărât și articolul zero să reprezinte o paradigmă, ar trebui să aibă cel puțin o trăsătură comună și o trăsătură distinctivă. Or, în cazul de față, determinatul definit (articolul hotărât) și cel nedefinit (articolul nehotărât) au în comun tocmai valoarea de determinare, iar trăsătura care îi diferențiază este gradul de determinare (unul realizează o determinare maximă, iar celălalt realizează o determinare minimă) (Irimia 1997: 54–55). Raportând nedeterminatul (articolul zero) la determinat, putem observa că acestuia îi lipsește elementul comun, element necesar pentru integrarea în categoria determinării. Nu putem zice că articolul zero are în comun cu articolul hotărât sau cu cel nehotărât valoarea de determinare, pentru că am subliniat la punctele anterioare contradicția terminologică. Prin urmare, articolul zero nu determină, nu actualizează, ci ține de domeniul non-determinării.

f) Obiecții pot fi aduse inclusiv în cadrul analizei morfosintactice, unde exprimarea ar putea fi contradictorie. Înainte de a detalia această obiecție, vrem să facem o analogie cu verbul, clasă lexico-gramaticală care are cinci categorii gramaticale: mod, timp, diateză, persoană, număr. Deși există verbe care nu actualizează toate cele cinci categorii (de exemplu, verbele la modurile supin și participiu nu cunosc categoria diatezei, a persoanei, a numărului și a timpului), totuși gramaticile nu precizează că ar trebui amintite categoriile neactualizate ale verbelor în discuție. Aceste verbe cu paradigmă defectivă „rămân în afara respectivelor categorii, nu membri negativi (de opoziție) în interiorul acestora” (Neamțu 2014b: 272). Or, dacă acceptăm nedeterminarea, atunci ar trebui acceptate și non-diateza (segmentul de expresie prin care este realizată ar fi un morfem de diateză zero), și non-persoana (segmentul de expresie prin care este realizată ar fi persoana zero), și non-timpul (segmentul de expresie prin care este realizat ar fi un morfem de timp zero). Cu riscul de a formula niște absurdități, precizăm că astfel un verb la modul supin, de exemplu, ar fi la timpul „non-timp”, diateza „non-diateză”, persoana „non-persoană”. La fel ar trebui procedat și în analiza unui substantiv nearticulat în momentul precizării categoriei gramaticale a determinării: în exemplul „Ion

este doctor”, lexemul „doctor” = substantiv comun simplu, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ, „determinare nedeterminată”², funcția sintactică de nume predicativ.

Observăm că, acceptând termenul „nedeterminare”, ar trebui să acceptăm adevărate anomalii terminologice.

g) Prezența determinatului zero ar complica inclusiv reprezentarea morfemică a substantivului și, prin extindere, a celorlalte părți de vorbire (dacă se acceptă non-timpul, non-diateza și non-persoana). Întrucât această obiecție este detaliată de G.G. Neamțu (Neamțu 2014b: 272–273), ne mărginim să prezentăm doar ideea de ansamblu. Admițând articolul zero, acesta va trebui să apară în structura morfemică a substantivului, cu precizarea că poziționarea lui ar fi problematică, tocmai din cauză că are doi opozanți cu poziție diferită (enclitică și proclitică). Astfel, analistul ar fi pus în dificultatea de a alege locul în care să plaseze articolul zero, la stânga substantivului (ca opozant al articolului nedefinit) sau la dreapta substantivului (ca opozant al articolului definit).

Argumentele aduse ne îndreptățesc să afirmăm că nedeterminarea/determinarea zero nu face parte dintre membrii categoriei determinării.

2.2. Determinarea nedefinită

Dat fiind faptul că nedeterminarea (realizată în expresie prin articolul zero) nu este/nu poate fi un membru al categoriei determinării, ar rămâne valabilă opinia lui Ion Z. Coja (Coja 1969: 180; idem 1983: 239), care consideră că această categorie gramaticală este binară, realizând o singură opoziție: articulat hotărât – articulat nehotărât.

Opoziția amintită este valabilă numai în măsura în care nedefinitul *un*³ are trăsături specifice flectivelor/morfemelor (așa cum are articolul definit), trăsături care să-i permită ulterior integrarea într-o categorie gramaticală. Cu privire la acest lucru, amintim că:

a) Primele îndoieli ale integrării lui *un* în rândul flectivelor și, prin urmare, în categoria gramaticală a determinării apar încă din lucrările Valeriei Guțu Romalo, care, deși susține această categorie, semnalează diferențele semnificative existente între articolul definit și articolul nedefinit (Guțu Romalo 1967: 228): unul este enclitic, celălalt este proclitic; articolul hotărât fuzionează cu substantivul, intercalarea altor elemente fiind exclusă, în timp ce nehotărâtul permite intercalarea adjectivelor între el și substantivul pe care îl însoțește. Autoarea ajunge la concluzia că, datorită particularităților, „*un*, o pot fi

² Este obligatoriu să precizăm cuvântul „determinare”, pentru că el dă socoteală de denumirea categoriei gramaticale; precizarea cuvântului „determinare” se face prin analogie cu specificarea denumirii celorlalte categorii gramaticale: gen, număr, caz.

³ În această lucrare, *un* devine simbolul întregii paradigme (*o, unei, unui, unor, niște*) și de fiecare dată îl vom reține doar pe el, cu mențiunea că ne vom referi la întreaga serie.

grupate cu adjectivele pronominale proclitice (*acest, care, fiecare*) opunând întreaga serie articolului definit” (*ibidem*).

b) Încadrarea lui *un* exclusiv în clasa adjectivelor este susținută de B.B. Berceanu⁴ și Ioan N. Bîtea⁵. Spre deosebire de Valeria Guțu Romalo, care a avut argumente legate de poziție, cei doi lingviști invocă argumente legate de conținut. Astfel, în opinia lui Berceanu, specificul lui *un* rezidă „în faptul că exprimarea unității poate fi folosită (concomitent cu înțelesul de număr) în înțeles de nedeterminare calificativă” (Berceanu 1971: 149). Pentru a-și susține opinia că *un* îndeplinește exclusiv valoarea de adjectiv cantitativ cardinal, Ioan N. Bîtea accentuează ideea că, indiferent de context, *un* actualizează sensul cantitativ (etimologic).

c) Argumentele care privesc poziția și semantica sunt completate de G.G. Neamțu⁶ (Neamțu 2014a: 120–127) cu altele de natură morfosintactică. Autorul demonstrează că ceea ce, tradițional, este considerat articol nehotărât se dovedește a fi adjectiv nehotărât. Astfel, lingvistul îl îndepărtează mai întâi pe *niște* din paradigma articolului, element care, formal și etimologic, nu are nicio legătură cu *un*, menționând că pluralul de la *un*, *o* nu este *niște*, ci pronumele (adjectivul) nehotărât *unii, unele*. Ulterior, lingvistul evidențiază că, din moment ce *unii/unele*, care nu este articol, reprezintă pluralul lui *un/o*, atunci nici singularul său, *un/o*, nu ar trebui/nu trebuie să fie articol, ci ar trebui/ trebuie să aibă valoarea pe care o are pluralul său *unii/ unele*. În plus, odată eliminat substantivul de după *un/o*, acesta (*un/o*) redevine pronume nehotărât (= transformare specifică adjectivului pronominal, nu articolului). Or, în aceste conversiuni (transformarea adjectivului în pronume sau a pronumelui în adjectiv), sensul nedefinit se păstrează și în cazul lui *un/o*.

Prin urmare, conform acestor observații, *un*, în contextele în care era interpretat ca „articol nehotărât”, este adjectiv nehotărât și, deci, parte de vorbire, nu morfem al categoriei gramaticale a determinării. Astfel, articolul hotărât rămâne fără opozant, iar categoriei gramaticale a determinării îi corespunde un singur membru. În aceste condiții va trebui să invalidăm și interpretarea lui Ion Coja, care susține că determinarea este o categorie gramaticală cu doi membri: determinatul definit și cel nedefinit.

2.3. Determinarea definită

Dintre cei trei membri ai categoriei gramaticale a determinării, doi s-au dovedit a fi intruși, adică altceva decât morfeme ale determinării gramaticale:

⁴ B.B. Berceanu susține că *un* (articol nehotărât), *unul* (pronume nehotărât), *unu* (numeral) reprezintă o unică familie flexionară adjectivală cu sensul fundamental cantitativ (Berceanu 1971: 148).

⁵ După ce contestă cele două teste de distingere (contextul și pluralul) ale celor trei valori clasice ale lui *un*, Ioan N. Bîtea consideră că *un* îndeplinește exclusiv valoarea de adjectiv cantitativ cardinal (Bîtea 1989: 125)

⁶ În opinia lingvistului clujean, *un* are două valori realizate succesiv: (1) cantitativă și (2) calitativă.

nedeterminarea, care este prin definiție în afara categoriei determinării, și determinarea nedefinită, care este, de fapt, o determinare lexico-gramaticală.

Din moment ce în categoria determinării mai rămâne un membru, și anume determinarea definită, apare întrebarea dacă se mai poate vorbi de o categorie gramaticală. Pe baza faptului că determinarea nu întrunește prima caracteristică definitorie a conceptului de „categorie gramaticală” (Bidu-Vrănceanu, Călărășu *et alii* 2005: s.v. *categorie gramaticală* 1), și anume aceea de a avea un sistem de opoziții de minimum doi termeni, răspunsul este, evident, negativ. Cu alte cuvinte, la fel ca orice categorie gramaticală și determinarea ar trebui să reprezinte o paradigmă, adică o „clasă unitară de funcții și/sau de forme în interiorul căreia se operează o selecție paradigmatică imediată” (Coșeriu 2000: 140). Or, în paradigma determinării neexistând membri în opoziție, nu se poate realiza nicio selecție.

3. Caracterul discutabil al categoriei determinării

În urma examinării categoriei gramaticale a determinării, am ajuns la concluzia că aceasta presupune o serie de fapte care ne fac să fim sceptici în privința considerării ei ca o nouă categorie gramaticală, a patra, a substantivului. Astfel, la o privire mai atentă asupra categoriei gramaticale a determinării am constatat mai multe neajunsuri pe care le vom prezenta în cele ce urmează.

(1) Așa-numitele fapte care stau la baza considerării articolului ca morfem al determinării nu justifică existența unei noi categorii gramaticale a substantivului, ci cel mult subliniază statutul aparte al articolului (definit) între părțile de vorbire și necesitatea integrării lui în rândul morfemelor.

(2) Odată cu schimbarea de statut a articolului se transferă și operația determinării de la nivel lexico-gramatical la nivel morfematic. Astfel, obținându-se un nou morfem, se obține și o nouă categorie gramaticală. Însă în acest demers nu s-au luat în considerare următoarele aspecte:

a) Determinarea lexico-gramaticală este o însușire pe care o au toți subordonații substantivului, acest lucru însemnând că determinarea este o operație supraordonată care înglobează mai multe unități care au o denumire, alta decât determinant (numele părților de vorbire / de propoziție subordonate substantivului).

b) Prin analogie cu determinarea lexico-gramaticală (sintactică), determinarea categorial-morfematică reprezintă / ar trebui să reprezinte o însușire a tuturor flectivelor, adică o operație supraordonată care să înglobeze mai multe flective. În cazul substantivului, din cadrul acestei operații (= determinarea) fac parte / ar trebui să facă parte morfeme care aparțin unor categorii gramaticale clar delimitate și denumite precum numărul și cazul, determinanți/determinatori morfematici.

Așadar, din punctul nostru de vedere, din moment ce determinarea e categoria logică a gândirii care se manifestă atât lexical, cât și gramatical (Guțu Romalo 1967: 228–229), ar fi normal ca și în cadrul determinării morfematice să

se opereze cu subclase așa cum se întâmplă în cadrul determinării lexico-gramaticale. Astfel, în interiorul determinării morfematice substantivale, articolul ar trebui integrat într-o categorie existentă (categoria cazului, de exemplu) sau, eventual, într-una nouă, dar temeinic argumentată și denumită, „determinarea” reprezentând termenul generic.

(3) În ce privește forma determinării, s-a scos în evidență că „nu este reprezentată printr-un sistem unitar de mărci” (Dimitriu 1999: 155). Acest lucru se explică prin existența diferențelor majore între membrii categoriei, diferențe care vizează atât forma, cât și poziția și conținutul. În urma analizei membrilor categoriei în discuție, am observat că:

- printre segmentele de expresie se numără și *un/o /niște* – parte de vorbire autonomă din punct de vedere fonetic, lexical, morfologic și sintactic;
- determinatul zero nu reprezintă opusul unui membru din categoria gramaticală a determinării, ci este opusul întregii categorii. Articolul zero nu determină, ci ține de domeniul non-determinării;
- din moment ce nedeterminatul *un* și nedeterminatul nu fac parte din categoria determinării, nu putem vorbi de existența unei categorii fără membri în opoziție.

(4) Privitor la conținutul categoriei în discuție, amintim că, potrivit definiției, rolul esențial al categoriei gramaticale a determinării este „de individualizare a referentului din perspectiva locutorului” (GALR 2005: 73); or, în ce privește individualizarea prin articol, lingviștii susțin că, devenit flectiv, articolul își pierde autonomia semantică, morfologică și sintactică, iar vorbitorii nu mai reperaază în acesta funcția de individualizare, recurgând astfel la determinare sintactică (Coja 1970: 171; Ioniță 2004: 135).

Concluzia este că articolul nu poate fi integrat în categoria gramaticală a determinării, deoarece nu există suficiente argumente care să justifice existența acestei inedite categorii.

Bibliografie

- Berceanu 1971: Barbu B. Berceanu, *Sistemul gramatical al limbii române (reconsiderare)*, București, Editura Științifică.
- Bidu-Vrânceanu, Călărășu *et alii* 2005: Angela Bidu-Vrânceanu, Cristina Călărășu *et alii*, *Dicționar de științe ale limbii*, București, Editura Nemira.
- Bîtea 1989: Ioan N. Bîtea, *Statutul morfematic al formelor un și o*, „Studii și cercetări lingvistice”, anul XL, nr. 2, p. 118–126.
- Coja 1969: Ion Z. Coja, *Articolul – parte de vorbire sau morfem al determinării?*, „Studii și cercetări lingvistice”, anul XX, nr.2, p. 167–182.
- Coja 1970: Ion Z. Coja, *Câteva ipoteze cu privire la articol*, în Ion Coteanu, Lucia Wald (coord.), *Sistemele limbii*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, p. 165–172.
- Coja 1983: Ion Z. Coja, *Preliminarii la gramatica rațională a limbii române. Gramatica articolului*, București, Editura Științifică și Enciclopedică.

- Coșeriu 2000: Eugeniu Coșeriu, *Lecții de lingvistică generală*, traducere din spaniolă de Eugenia Bojoga, cuvânt înainte de Mircea Borcilă, Chișinău, Editura ARC.
- Dălălău-Nasta 2017: Lavinia Dălălău Nasta, *Categoria gramaticală a determinării – elemente în litigiu*, „Journal of Humanistic and Social Studies”, vol. VIII, nr. 1, p. 145–154.
- Diaconescu 1961: Paula Diaconescu, *Un mod de descriere a flexiunii nominale, cu aplicație la limba română contemporană*, „Studii și cercetări lingvistice”, anul XII, nr. 2, p. 163–192.
- Dimitriu 1999: Corneliu Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române. 1. Morfologia*, Iași, Institutul European.
- Guțu Romalo 1958: Valeria Guțu Romalo, *Unele valori ale articolului în limba română actuală*, în *Omagiu lui Iorgu Iordan cu prilejul împlinirii a 70 de ani*, București, Editura Academiei Republicii Socialiste România, p. 365–371.
- Guțu Romalo 1967: Valeria Guțu Romalo, *Articolul și categoria determinării în limba română actuală*, în *Elemente de lingvistică structurală*, București, Editura Științifică, p. 225–236.
- Guțu Romalo 2005: Valeria Guțu Romalo (coord.), *Gramatica limbii române*, vol. I. *Cuvântul*, București, Editura Academiei Române.
- Ioniță 2004: Adriana-Zâna Ioniță, *Tradiție și inovație în morfologia limbii române*, Iași, Casa Editorială Demiurg.
- Iordan, Guțu Romalo, Niculescu 1967: Iorgu Iordan, Valeria Guțu Romalo, Alexandru Niculescu, *Structura morfologică a limbii române contemporane*, București, Editura Științifică.
- Irimia 1997: Dumitru Irimia, *Gramatica limbii române*, Iași, Editura Polirom.
- Neamțu 2014a: G.G. Neamțu, *În problema „articolului nehotărât” un, o*, în idem, *Studii și articole gramaticale*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Nova, p. 120–127.
- Neamțu 2014b: G.G. Neamțu, *Observații pe marginea conceptelor de „articol” și „determinare”*, în idem, *Studii și articole gramaticale*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Nova, p. 270–281.
- Pană Dindelegan 2010: Gabriela Pană Dindelegan (coord.), *Gramatica de bază a limbii române*, București, Editura Univers Enciclopedic.
- Philippide 1894: Alexandru Philippide, *Istoria limbii române*, Volumul întâiu: *Principii de istoria limbii*, Iași, Tipografia Națională.
- Saussure 1998: Ferdinand de Saussure, *Curs de lingvistică generală*, traducere și cuvânt înainte de Irina Izverna Tarabac, Ediție critică de Tullio De Mauro, Iași, Editura Polirom.

The Article and Determination Category – between Affirmation and Denial

The study presents a current issue in the article's grammar, namely its integration into a new grammatical category, the determination category. The author starts off the article by presenting the ideas that affirm the existence of the determination category, to finally focus on the weak points of the interpretation, ending in refuting the possibility of a grammatical category called “determination”.

The study is structured in three sections:

1. First, the author takes into account the particularities of the fourth grammatical category of the noun, as presented by Paula Diaconescu and Valeria Guțu Romalo, linguists who promoted the existence of this novel category. Besides the specific features, there are briefly presented the three members of the determination

(zero article, definite article and indefinite article) and the arguments that led to the article's interpretation as a morpheme of the mentioned category: small number of members, limited context of occurrence, abstract meaning, close dependence on the noun, the union of the definite article with the noun.

2. Afterwards, it is brought up the heterogeneity of the members that comprise the determination category and it is demonstrated why the zero article, the non-determination means of expression (zero determination), can not be considered member of the determination paradigm. In this section, G.G. Neamțu's arguments about the impossibility of the zero determiner existence as a morpheme in the determination paradigm are supported and supplemented. There are also emphasized the grammatical differences between the morpheme of the definite determination and the morpheme of the indefinite determination. The author concludes, based on several studies, that the units "un / o" are not articles, but proper parts of speech, namely indefinite adjectives or numeral adjectives.

At the end of this section it is inquired into the debate regarding the possible existence of a grammatical category with a single member (= definite article).

3. Finally, there are presented several aspects that turn determination into a debatable grammatical category, the author joining the researchers who suggest the reassessment of this grammatical category. The most important debatable topics are: the arguments in *Structura morfologică a limbii române contemporane* do not justify a new grammatical category but underline the morpheme status of the article; the category name ("determination") is a very general term; the differences between the members of the category are very large ("un" = has the features of a part of speech, "-l" = has the features of a morpheme, the zero article = is not a linguistic sign); individualization by article is not sufficient, a syntactic determination being needed.

Through this study, the author intends to join those who have highlighted the complexity of the article and to emphasize the importance and the relevance of this subject, contributing with personal views to what is called the article theory.